



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

4. De confessione annua & semestri. Thema. Negotiamini dum venio.
Lucæ 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

Atque hæc Charissimi, sunt com-
moda & merita, quæ Sanctus Patri-
archa nosse allegat, ex quibus dilu-
cidè perspicimus, quanta gratia sit,
peccata sua, præviâ recollectione o-
ctiduanâ, meditatione, examina-
tione, discussione, exhomologesi to-
tius vitæ, expiare: O quantum be-
neficium! quod si multi sæculares,
multi hæretici, multi ethnici obtine-
rent, ad magnam fortè vitæ sancti-
moniam pertingerent? quanta com-
moda & merita, dolor vehementior,

particularium confessionum redinte-
gratio, vera sui cognitio, peccato-
rum detestatio, carnis mortificatio,
Dei dilectio. Puritas animæ, Eucha-
ristiæ præparatio, conscientia tran-
quillatio, delictorum fuga, confer-
vatio in gratia, & ingentia hujus in-
crementa? pro quibus commodis &
meritis an non summas nos oportet
Deo referre grates, animûmque gra-
tum, fideliter ac ferventer ei-
dem serviendo, reipsâ
demonstrare.

EXHORTATIO IV. IN REGULAM V. SUMMARIÏ

De Confessione semestri & annua.

T H E M A.

Negotiamini, dum venio. Luca c. 19. 13.

Vel ex Regula.



Causas institutæ à
S. Fundatore no-
stro exhomologe-
ses generalis, sub
ingressum Societa-
tis peragenda, ex-
hortatione proximè precedente assi-
gnavimus: sed cur obsecro, quot an-

nis, aut semestribus, semestrem, an-
nuamve reperi voluit? nonne una om-
nium totius antea vitæ noxarum
expiatio abundè suffecisset? existi-
mant nonnulli, causam esse, ut ziza-
nia peccatorum repullulantia annuè
amputaremus, quo hortus animæ no-
stra foret mundior: alii censent ei-

NOTUM

motum ratione, ut admissum fortassis in exhomologesibus particularibus defectum, aut ositantiam compensaremus: alii autumant, causam esse, ut Superiores, ac Directores spiritus, sibi commissos, magis perspectos haberent, & vel de profectus ubertate gauderent; vel pro sterilitate corrigenda, sarculum, stercoreationem, & irrigationem copiosiore adhiberent: Hortulanorum enim est, plantas suas cognoscere, earum incrementum, decrementumque considerare, & opem ferre: alii iudicant, finem intentum esse, ut voluntas in vocatione & propositis bonis amplius, firmiterque solidaretur, & opus Diaboli destrueretur: alii denique volunt, S. Patriarcham desiderasse, ut Filii sui more prudentum mercatorum, & Oeconomorum, annis singulis vitæ rationes inirent, & perficerent; ut cum Dominus venerit eas exacturus, perfectas liquidasque valeant exhibere. Omnes rationes prædictas approbo, sed postrema placet in præsentem, eveniet enim nobis in hora mortis & iudicii particularis quodammodo, quod Regi Balthasari; cui scriptum in pariete: *Mane, Thecel, Phares*, Numeravit, appendit, divisit. Ut igitur in illa hora rationes nostræ subsistant: Ostendam, quomodo pro exhomologesi semestri aut annua oporteat nos opera nostra numerare, appendere, dividere; mala à bonis discernere; ne in illa die à Deo numerentur, appendantur ac dividantur.

I. Verbum primum Balthasari Regi in pariete scriptum: fuit, *Mane*,

id est numeravit. Mercatores & Institores post navigationem longinquam, semestri aut anni spatio peractam, recolligunt se, perpensisque empti venditque rationibus pecunias numerant, ut dispiciant, quidnam aut lucri fecerint, aut damni subierint: quod si damnum se incurrisse deprehendant, ejus causas indagant, ut deinceps caveant, novisque spebus conceptis, futuram navigationem & negotiationem feliciter instituant.

Charissimi, omnes nos mercatores sumus: omnibus à Patre Familias talenta concessa sunt; omnibus dictum est: *Negotiamini dum venio*. Lucæ c. 19. 13. Itaque negotiandum est nobis non mercibus terrenis & vilibus, quales mundi Institores tractant; sed pretiosis, spiritualibus & celestibus: ne autem detrimentum patiamur, ac tandem foro cedere cogamur; more negotiatorum mundi quot annis aut semestribus computum inire, & rationes perficere necesse est: ne in nos cadat illud Christi Domini acroama: *Filii hujus sæculi prudentiores in generatione sua sunt, filii lucis*. Lucæ c. 16. 8. Atque ut impleamus S. Patris nostri præscriptum, qui voluit, ut nondum in gradu constituti, quot semestribus; gradum verò ultimum adepti, quot annis generali exhomologesi, ab ultimâ inchoando, peccata admissa expient.

Quod ut debito modo præstetur ab omnibus, pro semestri triduana, pro annua exhomologesi, octiduana ascensis instituitur: atque in ea primo loco implendum, *Mane*, numeravit lucra &

& detrimenta expendenda, considerandumque, num omnia fuerint in pondere, numero & mensura peracta. Numerant ergo Novitii 1. unius anni spatio, peractas meditationes matutinas 365. totidemque vespertinas, univrsim 730. simulque examinant preparationes, recollectiones, voluntarias distractiones, & negligentias in praeiudicis commissas. 2. Numerant examina conscientiae meridiana 365. vespertina totidem; id est, simul 730. & dispiciunt, quam seigniter conscientiam discusserint, quam perfunctorie dolorem excitarint, quam inefficacia irritaque proposita formarent. 3. Numerant examina, ut vocamus, particularia 730. & inquirunt, num vere vitia suppresserint, defectus correxerint, virtutes acquisiverint. 4. Numerant exhomologeses, Synaxes, Sacra. exhortationes, lectiones asceticas, ac reliqua spiritus exercitia: & indagant, quae ex eis lucra, quae damna retulerint, & quoniam Deus etiam iustitias iudicabit, ipsi hoc iudicium praeveniunt. 5. Numerant, quot etiamnum passiones, inclinationes pravae, consuetudines mala, & habitus vitiosi in eorum corde vigeant, quamque noxios ac virulentos effectus produxerint. 6. Numerant denique peccata, negligentias, imperfectiones, cogitatione, verbo, opere, & omissione perpetrata; quae ex dictis radicibus, veluti zizania nociva propullularunt. Numeratione absoluta, omnia considerant, multitudinem cogoscunt, de noxis dolorem concipiunt, emendationis proposita firma sta-

tuunt; atque ita demum pro tribunali sacro ea expiant, & eorundem veniam consequuntur; non sine animi tranquillitate & gaudio, de rationibus anni illius aut semeltris liquidis & perfectis.

O quantum hoc est Dei beneficium! quam eximia gratia à Deo per S. Ignatium nobis concessa! quae si careamus, quam confusas fortassis essemus in hora mortis & iudicii particulari habituri rationes! certo enim veniet Judex & villicationis ac negotiationis cujusvis nostrum rationem exiget; idemque quod Regi Chaldaeo, nobis oggeret: *Numeravit regnum tuum & complevit illud.* Id est, *numeravit* statum, officium, regimen & functionem tuam; *numeravit* annos, menses, dies, horas, minuta; verbo, omne tempus tuum & jam *complevit illud*: & si hoc ad annos plures, v. g. 42. ut mihi meliusque coetaneis accidit, extensum & prorogatum fuerit; vide, quam ingentes tibi incumbant reddenda rationes: numeravit enim & tunc tibi ob oculos ponet, ac numerabit annos 365, meditationes, & consequenter de annis 42, 1330. meditationes. Numerabit bina indies examina, quae univrsim conficiunt triginta millia, sexcenta, sexaginta: & totidem examina particularia. Numerabit tot millena sacrificia, tot millenas confessiones & synaxes, tot millenas lectiones & exhortationes: si autem ad peccata & omissiones devenerit, quantum chaos, quam incredibilem numerum calculaturum arbitraris! si enim ut Job ait: gressus omnes dinumerat: peccata non dinumerabit? O charissimi, quis ad

Il.
Thecel,
appetit.

tam

tam exactam arithmeticam non timeat? si Balthasar Rex ad ignotam manum scribentis, ita trepidavit praetimore, ut genua ad se invicem colliderentur: quid vobis accidet ad conspectum irati Iudicis? quis pavor corda vestra concutiet? ne id vobis eveniat, exactas accuratasque quot semestribus conficite rationes: aspiciate diligentiam secularium in annuis suis rationibus concinnandis, & cavete ne in vos quadrer illa Christi Domini sententia: *Fili huius saeculi prudentiores in generatione sua sunt, filii lucis.* Luc. 16. 8. Sed omnia in numero, pondere & mensura disponite: & liquidas in fine vita rationes exhibebitis.

II. Verbum alterum Regi Balthasari in pariete scriptum fuit, *Thecel*, id est, *appendit in statera Mercatores* monetam auream argenteamque, quam lucrantur, aut pro mercibus obtinent, explorant, nummum justum sit ponderis ac valoris, atque in statera seu bilance monetaria librant: nonnunquam etiam lapidem lydium adhibent, ut aesrum ab orichalco discernant; pecunia adulterinam falsamque à probata separant. Pari modo dum nos in aese annui aut semestri ad generalem exhomologesin comparamus, omnia nostra opera, etiam bona appendenda à nobis sunt in statera examinis, ut, num pondus suum habeant, dijudicemus: quis enim ex nobis vita aded accurata est & sancta; ut cum Jobo sustinere atque asserere audeat: *Ipse Deus considerat vias meas, & cunctos gressus meos dinumerat: si ambulavi in vanitate, & festinavi in dolo pes meus, appendat me*

in statera iusta, & sciat Deus simplicitatem meam. Jobi c. 31. 4. Hoc est, Deus sententiam suam declaret innocentiam, puritatem & fidelitatem meam in servitio ejus; quàm actiones meas omnes, juxta regulam Divinae legis direxi. At quot quisque nostrum est, qui ad hanc Dei stateram provocare, & se offerre audeat?

Quisquis igitur id non audeat: appende in statera opera tua & virtutes, scilicet humilitatis, devotionis, patientiae, obedientiae, poenitentiae & caritatis: & examina, num iusto pondere gaudeant: quodque inde consequitur, num iustum, debitumque valorem ac pretium apud Deum inveniant. Appende itaque in statera, & dispice opera; num intentione sincera, requisita attentione, debita circumspectione, intentione, extensione, fervore, charitate sint praedita, convenientibusque circumstantiis personae, loci, temporis vestita. At undenam hoc deprehendes, aut colliges? More mercatorum, uni lanci pondus à Rege aut Republica taxatum signatumque impone, alteri vero auream argenteamve monetam: id est uni lanci injice praecepta Dei, & Ecclesiae, atque Societatis Regulas; alteri opera tua, ac dispice num illis sint conformia, atque ita pondus facile invenies. --- Deinde lydium applica lapidem, ut, num aurea sint, an cuprea, argentea an plumbea, pateat: saepe numero vitium virtutis veste se palliat: saepe putatur esse charitas & est carnalitas, ait Thomas Kempensis: & ut S. Albertus M. in paradiso, meminit: Dissolutio, spiritualis mentis latitia creditur; loquacitas censetur affabili-

tas, pigritia, morum gravitas! tepor, discretio; hypocrisis, sanctitas, pertinacia constantia; sed sicut falsis denariis nihil boni emitur, sic nec falsis virtutibus regnum cœlorum acquiritur. Ex adverso non raro à Tyronibus, aliisve passione excœcatis, virtus, vitii nomine insignitur: nam ab imperfectis hæc, aut imperitis, quod ex vera humilitate nascitur, ex vana gloria profecti creduntur, quod ex pura, sanctaque intentione oritur, ex hypocrisis promanare existimatur: & quod ex zelo iustitiæ, aut amore regulæ procedit, ex zelo vindictæ provenire mali interpretes arbitrantur. Omnia itaque appendenda sunt in statera: quod nisi feceris

In hora mortis & iudicii particularis, Iustissimus rerum Arbitrator omnia opera tua appendet in statera veritatis, eaque ponderabit exactissime: & si levitatemprehenderit; an non oggeret tibi, quod Balthasari Regi Babylonix: *Thecel*, id est, *Appensus es in statera, & inventus es minus habere*. Appensus es cum virtutibus, cum bonis operibus, omnibusque actionibus tuis vitiosis & inventus es minus habens: *Non invenio opera tua plena*; Apocal. 3. 1. Sed defectuosa, vacua, inania pietate & virtute, minusque habentia, quam tu ipse arbitreris.

Ne id nobis in mortis hora accidat, voluit S. Patens noster ut præveniremus, singulisque semestribus vel annis, omnia opera nostra in statera examinis collocari, rationes & computa exactè iniri, debita exhomologesi accurata aboleri, ut coram Iudice supremo, probè subsistamus,

III. Tertium, quod Balthasari cum terrore ob oculos positum fuit, est *Phares, divisit*. Mercatores pecunia numeratâ, ponderatâ, & probatâ, lucraque deprehensa; falsam & adulterinam, ac iustò leviozem, à pecunia probata & iusta dividunt & separant; falsam abjiciunt, bonam verò in thesauris suis reponunt, ut inde honestè vitam transigant, ac necessaria sibi comparant. Pari ratione, Societatis religiosus, singulis semestribus aut annis, opera sua, tanquam monetam, dividit; bona à malis, à perfectis vitiosa separat; illa tanquam libro vitæ jam inscripta, Deo offert & commendat; hæc autem contritione & confessione eluit, expungit, & deinceps corrigere statuit.

Regi Babylonix in pariete scriptum: *Phares; divisum est regnum tuum, datumque est Persis & Mediæ* ita, Charissime, aliquando dividetur quoque regnum tuum, & quidem quadruplex: unum est extra te, in terra, aliorum prope te, tertium intra te, quartum supra te. 1. Dividetur regnum mundi; quidquid enim mundus habet bonorum, voluptatum & honorum, mors dividet, & à te separabit ac tollit. 2. Dilectum corpus tuum, quod prope te est, & cui anima, omnes ejus facultates gubernandæ, præsidet, mors dividet: atque hæc divisio, tanquam rei charioris, priore est amarior. 3. Regnum Dei, quod intra te est, id est virtutes, & opera gratiæ & charitatis dividet. Et si quis infelix, quod longè absit ab omnibus nobis: in hac vita, fidem & spem à charitate & gratia diviserit, & in hac divisione, vitam clau-

ferit,

ferit, vix illi huic enim Deus omnia auferet, & iusto iudicio, nec per fidem vivam, nec per spem, nec per gratiam habitabit in illo ultra in sempiternum.

4. Hac divisione facta sequitur postrema, ut qui in gratia, nondum omnino expurgatus decedit, tantisper à celesti gloriâ separetur, donec in igne purgante penitus emundetur; qui verò in peccato lethali diem suum obit, dividatur aeternum à regno caelorum: & audiat tremendam illam sententiam Prophetæ: *Separatur impius, ne videat gloriam Dei. Isaia c. 26. 16.*

Ne tali modo dividamur, nos ex directione S. Patris nostri opera nostra in ascensu spirituali separemus, diligentissimè; ut rationes nostræ omnium annorum sint liquida & perfecta, ut cum fiducia & gaudio hinc discedamus; exemplo R. P. nostri Alphonsi de Avila zelosissimi Ecclesiastæ; qui febris ardente correptus, omnibusque supremis mysteriis munitus, de propinquo laborum suorum termino, & felicitatis semper duratura principio, ingens gaudium prætulit, ad quam spe certa anhelabat. Die postero cum ægrotum inviseret Archiepiscopus & unâ Medicus hic instanter ab Alphonso rogatus est, ut quantum sibi vitæ adhuc restare censeret, liberè ediceret: qui non nihil quidem tergiversatus, postquam tamen mirâ tranquillitate compositum Patris animum advertit, clarè edixit, non superesse ultra quatuordecim horas. Quo responso tanto exultavit gaudio, ut continuò se in lecto erigens, manum Medici arreptam osculo petierit, exclamans: Bona nova

à Deo atulisti, tam faustum dicendo nuntium. Obiitque in ~~se~~ adstantium lacrymas Granatæ Anno 1556. 17. Octobris, anno ætatis tricesimo. Tannerus pag. 61. Liquidas sanè Pater ille suas rationes habuit, unde tanta lætitia & confidentia profluxit.

Quare, Dilectissimi, si in hora mortis & iudicii particularis oculos Iudicis læto vultu, & securâ mente subire cupimus, semeltribus singulis aut annis, rationes nostras irreprehensibiles, liquidasque reddamus: horrendum illud, *Mane, Theesel, Phares; numeravit, appendit, divisit*, nos prudenter præveniamus: atque in exercitiis spiritualibus, annis aut semeltribus, dum ad exhomologesiu generalem nos disponimus, 1. Numeremus mercatorum more damna & lucra: meditationes, examina, reliqua opera bona, adiaphora & mala, ut emendemus. 2. Appendamus omnia & singula in statera, non dolosa, sed æqua & iusta: atque examinemus, num pòdus suum habeant; num vere virtutes, an verò harum pallio vestita sint vitia. 3. Dividamus mala à bonis, perfecta ab imperfectis, virtutes à vitiis: & bona Deo offeramus ac pro iis gratias referamus; mala verò deploremus, & poenitentia Sacramento expiemus: ita à supremo Iudice nò numerabimur, non appendemur, nec ab ipso dividemur; sed læto alacrique animo mortè aspicemus, & post illam menturâ bonam, confertam, & cogitatam, mercedem condignam & operibus bonis correspondentem in caelis reportabimus.

A a REGULA